

KATALIKAS.

Rev. Zilinskas
Lithuanian Church.

Nedėlinis Laikrasztis paszvenstas reikalams Lietuvių-Katalikų Amerikoje.

No 28

CHICAGO ILL. 13 d. Liepos (July) 1899 m.

Metas I.

Nedėlinis kalendorius.

LIEPOS MENUO.

13 K. Margarietos
14 P. Boneventuro vyskupo
15 S. Enriko karaliaus
16 N. Sv. M. P. Szkapliernos.
17 P. Alekso Iszp.
18 U. Simono isz Lipn.
19 S. Vincento isz Paul.

Kijevas.

Kijevas, vienas tarp senoviskų miestų Slovėnų žemėje, jau 882 m. Sostapilis Kijevo kunigaikščiu, paskesnei į apėmė Kijevo vajevodas, — szendieną Kijevas — gubernijos miestas, guli ant kairiojo kranto upės Dniepro, labai meilame padėjime tarp kalnų ir įlankių. Jau X ir XI amžiuose skaitėsi tarp garsiausių pasaulės miestų, turėjo 400 bažnyčių (cerkvių, kaip nekurię raszytojei klaidingai paduoda, tadą dar atskalyntė nebuvo užgimusi tarp Rytų ir Vakarų Katalikiskos Bažnyčios), didelis skaitlius gyventojų; žydėjo ir kletėjo prekystė terpo Sauletikinių ir Saulelidinių tautų.

1017 m. Boleslavas Narsusis apgulė Kijeva ir visą be-mazoko su žeme sulygino.

Paskui vėl (t. y. 1240) miestui truputį atsipekėjus Mongolų Chanas Batijus užpuolė ant Kijevo iszpustijo visus jo gyventojus o patį miestą su žeme sulygino, ir nuo to laiko Kijevas nekados nebijojo savo pirmutinės garbės, budamas po valdzia mongolų lig 1320 m.; szituose metuose Gedeminas, Didis Lietuvos kunigaikstis, užėmė Kijeva ir priskaitė prie savo viespatystės (neviėnas Lietuvos turi savo namuose paveikslą, kaip Gedeminas ant gražaus szirvo žirgo sėdi prie Kijevo pilės vartu, tadą jam ir pasidarė Kijevas). Mirus Gedeminui Kijevas perėjo į rankas jo giminių, bet ir toms ilgainiui iszibaigus Kijevo kunigaikstystė tapė perkeista ant vajevodystės ir pirmuoju vajevodu buvo Martinas Gosztautas.

Susvienijus Lietuvai su Lenkija 1569 m. Kijevo vajevodystė likosi atskirta nuo Didzios Lietuvos kunigaikstystės, o prijungta prie Lenkų karalystės. Praslinkus kokiam laikui Kijevas ir uz-dnieprinis krasztas tapė sugražintas Rosijai; 1708 m. eze likosi įvestas gubernijos rėdas ir pasidarė apsti Kijevo gub., apemanti savę visą Sauletekinę Ukrainą ir didžiausią dalį vidurines arba centraliskos Rosijos su 36 miestai ir 20 miesteleis. Szijų dienų Kijevas susideda isz trijų dalių: Senojo Kijevo arba Zopeisko [nuo vardo atskalyntiskos bažnyčios svz. Zofijos], Pieczersko ir Podoliaus. Senasis Kijevas ir Pieczerskas guli ant kalno, atgręžto į Rytus, tarp senojo Kijevo ir Pieczersko žurksnoja upelis Kreszczatikas. Apaczioje senojo Kijevo guli dalis, vadinama Padolija. Kijevo citadėleje (tvirtynėje), kuri tapė įkurta 1706

m., randasi pagarsėjęs klostorius (t. v. Kijevo Pieczerskoja lavra).

Dabartiniame Kijeve randasi gyventojų 70,000, 59 cerkvės, įpatingai atsizimnia svz. Zofijos katedra (sobor), senoviskai palaikai Rosijos architekturos, iszbudavota 1037 m. ant tos paczios vietos, kur didis kunigaikstis Jaroslavas pergalejo Pieczeniegus, tenai yra sudėti ir palaikai didzių kunigaikščiu, tolesnei soboras į Dangų emimą S. M. P. su labai gražia varpnyčia ir cerkvė szventa Jurgio; viena Katalikiską Bažnyčia, kurios paveikslas, eze ir paduodame. Kijeve randasi universytetas svz. Vladimiero, uždėtas 1835 m. su labai dideliu knygynu (bibliotėka) ir botaniskiu sodnu, dvasizska pravoslauna akademija ir seminarija, 2 gimnazijos, Institutas auklėjimui merginų, korpusas kadėtu, mokslainė geometrų. Teip-pat Kijevas yra garsus kermoszeis, ant kurių perka ir parduoda žemes. Per upę Dnieprą 1848—51 m. tapė užtiestas puikus geležinis kybantis tiltas pagal pliano Vignolezo, vienas tarp gražiausių tiltų Europoje.

— Dvidesimti septyni tūkstančiai gyventojų katalikų turi eze kaip sakiau tikrai viena bažnyčia, kurioje tilpsta apie 1500 žmonių. Szventoje d. daugumas dievobamingų žmonių, negalėdamas gauti vietos bažnyčioje pasimelsti, su azaromis grįszta namon. Kunigai, nors ir labai darbuojas, negali užgana padaryti parapijonų reikalams ir nekurias svz. apeigas ir girtinus paproczius noroms — nenoroms turi apieisti. Parapijouis jausdami teip didį reikalingumą antros bažnyčios ir daugesnei kunigų padavę praszyną gubernatoriui apie davelijimą statyti antrą bažnyčia svz. Nikalojaus vardo ant sminties atsilankymo sziaime mieste

Szviešiausios Poros, ir rinkti tam reikalui pinigus. Duok Dievė, kad mūsų praszynas neiszeitu ant vėjo.

Isz Lietuvos.

Isz Jevaravo val.

Baland. mėn. buvo suszaukimas valsezionų. Prisirinko dizeziai, net į rasztinyčią netilpo visi. Vaitas Treigys pameš popierą atskaitė kam reikia stoti į kariumenę ir prisakė visiems, kad kelius taisytu. Pats paima 300 rubl. ant kelių taisyto per gires, bet nieko nedaro ir negalima per važiuoti; kitąsyk nors szakų į duobes priversdavo, o dabar nieko nereik, tik bile pinigus paimt. Ant galo priėmė, kad valseziaus kasoj yra 150 rublių ir pridurė, kad buk tuos pinigų kamisorius jam pavedę ir klausė, ar nepripažins valseziaus kiek ir Bielskui, kuris pima pirmo vaitavo. Tuomet vienas isz valsezionų Gudiszkių kaimo emė balsu rėkti „nereik B... tik tau, ponuli, tegul visi.“ O mat, ezionai pas mus žmonės visi tamsus. Pons vaitulis pirmo gerai prilakdino su dektine tą ukininką, tai už tai ant teip rėkė; paskui vaitulis paėmęs tuos pinigus padarė punduszą visam valseziui ... už ezielą 10 rublių. Kada pirmiau ateidavo ant sueigų du ukininkai o... ir L... tuomet jie neduodavo nuo visų lupči kailį, nesa jie supradavo valseziaus reikalus, dabar jie visai atsiskakė ir neina ant sueigos: mato kad visas valsezius kaip avių pulkas. Mus vaitulis buvo renkamas per trejus metus, nės valdzia vis nenorėja jo užtvirtinti, dabar nors jis gerai žmones luppa! Pirmo žmogui, užpundavoja už pusę rubliaus, o paskui nulupa nuo jo 10 rublių. Tai mat koks pasielgimas mus vaitulio. Da buvo teipgi rin-

kimai „launik“; rinkome du, bet nežinia, katrą isz jų užtvirtins; abudu davė degtinės ikvalei atsigerti. Ak laikas butu susiprasti ir pabusti isz sunkaus miego mūsų valseziaus vyrams.

— Priesz svz. Jurgį ant kanceliarijos Jevaravo iki Senapylei (t. y. mylios) ant stulpų ir ant medzių buvo prilipinta daugybė atsiszaukimų. Eidami į Sanapilę ant atlaidų žmonės sustoję pulkais skaitė. Tik gaila, kad kiti isz mus brolių nesuprata naudos apszvietimo, lupinėja tokias popieras ir tokiu budu padeda žandarams ir policijai mus persekioti. Kiti daro tai girti budami, kaip tai padarė su vyru isz Panausupio kaimo. Priesz Jevaro kanceliariją buvo nulupta tobylczia ir teigi užlipintas atsiszaukimas, į tą tarpą atvažiavo virszininko pagelbininkas ir tai pamatęs labai pasipiktino. Iszvažiuodamas įsakė vaitui pastatyti ties kožu stulpu po sargą, idant niekas negalėtu užlipinti popieros, apie lipintojus liepė duoti žinią policijai.

GAIGALAS.

— Netoli nuo Jevaravo, kaimuose Gudinėj, Kancevoj, Dambavoj, Brazapoj yra daugelis lietuvių prūsų, nors ir laukai daug menkesni uz aplinkinių lietuvių katalikų, bet visi gerai gyvena: triobos gražios, arkliai gražus ir riebus. Szventą dieną, kada važiuoja į Sanapilę, tai arkliai vis buva szaruoti, pakinkyti į gražias briczkas. Viena moterizskė netoli nuo jų gyvenanti, man sakė, taigi ir laukai menki — tik szlynos — o jie teip gerai gyvena, turbut jiems Dievas labiaus padeda“. Asz paaiszkinau, kad anie apszukresni, iszmingesni uz katalikus, o delto jiems ir geriaus sekasi; prusai tai tankiausiai murininkai, kalviai, stalioriai, be jokio amato retą teatitiksi. Turiu pasakyti,

kad jie veik visi vartoja lietuviszką kalbą, bet tautiszko judėjimo tarp jų nėra.

Isz kaimos Gudinės suėmė priesz paczias velykas ukininką Medelį už atrastas seniaus knygas. Mat kaip žemskiai vasarą jieszkojo pas kalvį Endriulaitį padirbtų pinigų tuomet paklausė jie, ar ezia netu- rįs kas senų knygy parduoti. Kalvis ir nurodyjo juos pas Medelį. Žemskiai nulekė ir atrado lietuviszkų knygy.

Jo paties nebuvo namie. Nuo to laiko jis slaptiesi, ir jo matyt nelabai nei jieszkojo. Matyt valdzia sutarė asztriai nubaut lietuvius už lietuviszkus reikalus, tikėdamiesi likusius nugąsdinti ir visą lietuvių judėjimą sustabdyti. Ale be reikalo tas jų darbas, isz to nieko nebus. Jeigu nusuodyti ne per daug baidosi, tai ko mums per daug bitis, ypacz, kad mes pasinaudodami galime dirbti, neziurėdami ant žandarų siuntimų. Matulicziai, Czesna ir Kaczergis laikyti Kalvarijos kalėjime vien po 20 mėnesių tapo paleisti ant nedėlios laiko. Turbut valdzia tikėsi, kad jie iszdmus į užmarę, bet nei viens isz jų nepabego. Vaikszeziojo, svecziaivos nieko neatbodami, o žmonės žiurėjo ant jų, kaip ant kokių dyvy. Tuom tarpu laisvieje emė visur klijnot naujus atsiszaukimus. Lai mato maskoliai, kad ant vietos vieno suimtojo randasi 10 nesuimtų.

TEKSYS.

Isz Padovėniu val.

16 d. kovo teko buti ant sueigos. Iszejėš vaitas užminė apie statymą kitos iszkalos. Bet valsezionys atsiskakė. Toliaus apskaitė gubernatorius cirkuliarą, kuriame liepė szaltysziams duoti žinią policijai apie tuos kų laiko ginklus. Valsezionys pradėjo rėkti, kad visi vagsys turi ginklus, ir sutarė raszyti į „prigovorą“, kad kiekvienam isz norinezių turėti ginklą butu kuogreicziausiai duotas bilietas. Gaila tikt, kad rasant „prigovorą“ valsezionys nepriziurėjo rasztininko, ir sutarimas liko neiszpildytas, o but buvė gražu! Czia gubernatorius, bijodamas maiszto, liepia szaltysziams iszduoti turinezius ginklus, o ezia valsezius praszto, kad but duoti bilietai. Toliaus vaitas kvietė dėt ant Puszkinio stovylos, bet valsezius atsiskakė. Ant pabaigos buvo praneszta, kad valseziaus kasoje yra 75 rubl., ir užklausta, kur tuos pinigus apversti. Mat tikejosi, kad tie pinigai bus iszdalyti, kaip pernai vaitui, rasztininkui ir kasiieriui. Tas dalykas buvo atidėtas ant kito laiko. Toliaus pradėjo rėkt kad butu pavelyta senamjam szinkoriui Kleimonui atidaryti Padovinyje aludę. Man rodos, nereik suvis mums aludės. Toliaus vaitas apskelbė paliepiną direkcijos virszininko dėt 15 rub. ant aptvėrimo sodo mokyklos, o

25 rub ant dapildimo mokyklos knygy. Žmonės atsiskakė. Rasztininkas, kaip geras valdzios bernas, įrszė į protokolą, kad atidėjo ant kitų metų, bet ukininkai patyrė apie tai, liepė iszbraukti ir prasztyti, kad atsiskakė suvis. Mat, sako, jeigu stacziai neatsisakysime, tai kitą metų lieps vėl dėt, o mes, sako neapsimam. Ant to sueiga ir pasibaigė, ir žmonės parėjo szvie-soj namo; jeigu butu Padovinyj kareziama, tai, žinoma, butu ne viens pakelįj užtrukęs.

— Pas mus acziu geriems žmonėms tautiszkas supratimas auga kassyk labyn. Apygardoje visai nėra tobylczių su gudiszkais paraszais, bet tik lietuviszkas, arba lietuviszkos ir gudiszkos. Nors žemskiai ir rasztininkas Bukeyvicius tyrinėja, bet pedsako ne randa. PADOVINIETIS.

Isz Janavo Kalvarijos pav.

Valseziu paraginus naczelininkui per sueigą, sutarė po bausme 25 rubl. neprijiminėt eziyonų nē ant nakvynės, nē ant lauko. Kodėl teip nepadaro kiti valseziai? — Janavo valseziuje valdzia nor pastatyti mokyklą. Aną metų nesutikus valseziui statyti mokyklą, vaitas su rasztininku padirbo falszyvus paraszus numerisų ir iszejusių į Ameriką; valsezionys padavė ant jų skundą ministrui, bet atsakymo ne sulaukė. Nuo tuo laiko viena pusė valseziaus priguli prie Kalvarijos mokyklos, o kita prie Liudvinavo. Pernai vėl užsimanė pastatyti mokyklą Janavo valseziuje, bej valsezionis per sueigą pasakė, kad tikt tada pastatyse mokyklą, kada bus pavelyta kas dien po vieną adyną mokint vaikus ant lietuviszkų knygy su lotyniskų alfabetu. Nuo to laiko nieko negirdėt.

KAZYS.

(Isz Ukininko).

Varnei (Telszių pavieto).

Griaudami senosius pamatus mokslainės 20 d. Geguzės mėnesio szijų metų darbininkai užsikakė akmenį, kurs isz archeologiszkosios pusės yra labai svarbus: ant jo galima lengvai perskaityti iszkirstus zenklus, skaitlių ir žodzių — minėtasis akmuo sziteip iszveizdzia: ant dailiosios akmens pusės (netikusios eliptiszkosios formos augszcio 1 4 masto) aiszkei matomas tiesus asztuonkantis kryzius (daugias neg 1 4 masto ilgio); virszutinioje kryziaus dalyje skaitlius „1519“, perdalintas kryziaus krantu po du numerų katroje pusėje: žemutinioje kryziaus dalyje, szalinius kryziaus krantu, iszmuszti zodzei (lotyniskomis literomis) isz vienos pusės — „Nicolai“, isz antros — „Radvil ir ant galo prie pakojų kryziaus — gerbas, tun buti kokios nors szeiminos. Turės, žinoma, archeologai viską kaip reikiant iszaiszkinti.

Kijevo Katalikiskka Bažnyčia.

liui metu, nirsiti visus ezisur burig anų užsi-

ok, kad cze kaltybė, bet uvo menkos gyvuliai teip-ėis: vieni svei- alotesni. Pakio ukininko, rendamas yra igelį gyvulių, zia ranka kaip ir vienas iz- gražus, kitas . Teippat at- nt: jei sekės a, tai ir augs ota, tai užaugo ir nugais. Tą gėti ir ant pa- ikia tik paveiz- ko, kuriam V. aug vaikų: vie- us tykus, links- sveikatos, kitas s, piktas, atkak- okių ligų; o juk iori, kad jų vie- žmonėms ir Die- Mėlto, žmogė- tuos savo prieta- nupirktam gyvu- kitokių priezas- o daleidimo, nes ukas nuo galvos

Nekalbu apie es, kurie, turėda- idomis, serganti- tą parduoda, už tik galėtu nuo giaus pinigų sulpu- monės apgavikai. artymo ir vagis- iojimo, papeikimo, curie apie idas par- meko nežinojo. onia nusipirko nuo es visztą, kuri iz- ivo sveika, bet pas- o sirgti. Ką regė- adinė pradėjo saky- jauti tą visztą; ne- kas anai sutiko? a tą įnamė atsiliepė inės: „kas? nieks ne- ktai tokia piasta bu- nuo kurios pirka? atrado prarytą, skil- gisnią adatą. Argi buvo kalta, kad vis- prarijo?

igeb tauztyti, kad veis- ne parduoti, neapma- patiems nebevyksta. kininką, kurs vien- rėjo labai didį bur- šų, ką regėdamas jo- is papraszė parduoti- es, bet iszgirdo: „tū- lei nei už kokius pin- parduosiu, nes pardu- lė man pacziam nebė- . Regėdamas nepera- prietarą kaimynas as kitą szviesesnj kai- r nusipirko. Ateinant parduosiam priperė- isj burį žasyčių, kuri- nei vienas neprapno- sara, nė nugaiszo. O lavusiam pradėjo pus- s žasis viena paskui kit- ir turėjo ans papjau- oks galvočius butu par- , butu užsikietinės sav- rą, mislydamas, jog pri- tis atsitiko dėl perleidim- a veislės. Ne! kiekvien-

nam gali parduoti gyvulėli, kad tik perka žmogus doras, nes pikežiurnai gailla parduoti: jis gyvulius kankina be mie- laszirdystės, musza; lygiai gir- tuokliui: jie per kiauuras die- nas ir naktis stibdo arklius prie karcziamos, iszejes neveiz- da, ar tebėra gerai pakinkytas ar visi tekiniai tebėra, bet jli- pės taukszcziuoja su botagu per nugarą ir lekia, kaip be galvos.

Ažuolas ir Apuszis.

SAKME.
Ant Vilijos kalnų augsztybės
Ant lygmėms, kaip jura, plačzioms
Stov' ažuols, kaip milžinas didis
Ir remias į dangų szakoms.

Netoli nuo ažuolo tvirto
Gaili apuszis stov' gaszjai
Ir lapais visais jinai virpa,
Prie ažuolo glaudzias bailiai.
Kada audra laukuos smarkiai dauzdos
Ir kaukia, kaip liutas baisus,
Stūpiams apuszis tada glaudzias
Į ažuolo klebzius plozdius.
Ir ažuols murmėdamas klauso
Kauksmų pikty audson baisios
Ir apuszę vis arezias spaudžia
Prie savo krutinės szaltos.
Stiprai apuszis į tvirtybę
Apgintojo tiki brangaus,
Nors lanksto ją audros smarkybė,
Bet vilias, kad jos nenulauz.
Teippat jog ir musų tėvynę
Kovose su prieszu baisum
Nuo prapulties gynė tikyba
Ir pagelba szventų Dievų.
Kiek kartų į savo pavientą,
Szventi ažuolų milžiniai,
Jus esat sunkus jos priemę,
Kad juos tenai gintu dievai.
Lietuviai tenai stipriai tiki,
Juog geri dievai jiems padės;
Nors prieszų baisių jie vis bijo,
Bet tyko, nuveikt kad galės.
Ir audra baisi ilgai gaude
Ant prosenių musų galvų,
Bet liko gyvi prisiglaudę
Jie po ažuolais, prie Dievų.

AKYŽAIDA.

Katalikiskos Žinios.

ŽASLEI [Vilniaus vyskupy- stės] parapijonai sulaukė 9 dienas [pagal seno metskait- lio] Geguzės mėnesio prasi- džiugo, nės minėtoje dienoje, paliepus J. M. vyskupui, Tra- kų džiakonas paszventino kam- pinį akmenį po naujėi stato- mos murinės bažnyczios, jam atsistavojo vietinis klebonas kun. Kibelis, ir kamendorius kun. Krizstopanis; sena medinė bažnyczia buvo permaža dėl 10,000 parapijonų, senoji ba- žnyczia pagal metraszczių bu- vo įsteigta 1517 m. Nevienas cze palikęs klebonų troszko pastatyti naują bažnyczią, o terp kitų reikia paminėti ir kunigą Endriejų Daugą, kurs pasirupino pastatyti kle- boniją. Sunku yra aprasztyti džiagumą parapijonų, kurie atjautė toje dienoje. Džeko- nas Karvauskis prakalbėjo žo- dzeis izsizmtais izs psalmo: „Sztai diena, kurią Vieszpats įsteigė, džiaukemos ir links- minkimos su Juomi!“

Aiszkindamas, jog apeigos paszventinimo bažnyczios pa- matų užkveczia mus gyventi dievobaimingai ir szventai; jog mes turime gerbti (guo- doti) Dievo namus, kur Viesz- pats Kristus pildo Evanelijos žodzius: „Eikite pas manę vi- si, kurie darbuojatės ir apsun- kinti esate! — o nuluidimas jusų pavirs į džiaugsmą! — Kiekvienam suteikdamas ro- das ir linkejimus kun. džiako- nas skatiko ir ragino szauktie- si prie szv. Jurgio savo para- pijos užtarytojo ir globejo, o teip-gi neužmirszti karalėnės visų szventų, S. M. Panos už- tarimo maldauti ir ant galo

skatino prisidėti kiekvienam prie statomųjų Dievo namų. Žinoma, sakytojo žodžei nepa- liko bergždus ir bevaisei, nes musų lietuvei žino ką Viesz- pats Kristus pasakė apie ku- nigus: „Kas jusų klauso, ma- nės klauso, o kas jus niekina, manę niekina!“ Kun. Kibelis Žaslių klebonas emėsi dar- buotiesi izs visos savo galės, kad tikt kuveikiausei užbaigti pradėtąjį darbą; nemaž prisi- dėjo prie to Benediktas Jusz- vicze, kurs ant bažnyczios pa- aukavo 5000 rubl., negana to, dar pagelbėjo pp. Matusevicz, Pac-Pomarnacki.

Žaslei yra labai graziame padėjime prie ezero, ir Lietu- vos istorijoje senu senoveje yra žinomi — dar stambeldy- stės laikų siekia: cze kaip pa- davimas reiszkia kunigaiksz- tis Kukovaitis, miręs pradžio- je XIII amžiaus, savo motynai Pojatai (Kėrkauš dukterei, Žyvbundo žmonai (pacziai) medinį pamenklą ties ežerų pastatė, kurį žmonės it kokią dievystę garbino.

Sutrenėjus pamenkliui, au- ganczios szalip liepos už szven- tas laikė, o dainias ant garbės Pojatosiki Jėgello dainavo, ka- dą szventus krumus Lietuvicei emė kirsti laukan, naikinti stabus, ugnis žinycziose gesin- ti, o izs jų dęgesų praszvito Kristaus kryzius ir Jo szven- tas tikėjimas.

Prie to dar reikia dadėti, jog neužilgo ir antri bažny- czios pamatai bus paszventinti irgi Trakų džiakonystėje, t. y. Nemonaičių parapijos, kur dabar yra klebonų kun. Bal- tuszka, lietuvis, pirm jo buvo senutis klebonas, kun. Jaku- bauskis. Dieve palaimink jų darbus. J. K. B.

Dokumentas apie lo- lyniszkas literas lietuvisz- koje literaturoje.

Tąsa.
Izszaiskinimui, kurias kyla prie izszreiszkimo lietuviszkų rusiszkomis literomis, privesiu czion keletą pavyzdžių: priesz- trumpas bales u, i, e, rusisz- koje kalboje sanbalsės tampa minksztesnės, teip zodį „tėtis“, jeigu rasztyti rusiszskai, tai ap- turėsimė „tjetjis“, kas netinka tikram izsztarimui. Tokiu bu- du prisiėina rusiszką litarą t apdovanoti ženkleliu tvirtumo, bet tokių ženklelių rusiszkoje abecėlėje nėra. Toliaus gar- sai g ir k priesz minsztas arba trumpas bales lieka minksz- tais: gerti — g minksztas, kiauunė — k minksztas, tuo tarpu rusiszkoje kalboje san- balsės g ir k priesz taspat bal- ses visai mažai tesusiminszti- na, kaip tai: gerb, kit ir k. Raszant rusiszkomis literomis szziuos žodzius priseitu teip rasztyti „Dert“i, „Tiayne“, kas lieka visai nesuprantama lie- tuviui. Jeigu-gi palikti tas literas ir rasztyti tuose žodziuo- se rusk. lit. „g“ ir „k“, tai joms irgi reikalingi atskiri sumink- sztinimo ženklai, kokių rusisz- ka abecėlė visai neturi.

Toliaus į rusiszką abecėlę priseitu įvesti literą „j“, su- minksztinimui balsų paskui lupines sanbalsės b, m, p, b, pvz., „kypnyj“, o teipgi ir pra- džioje žodžių — „jomu“, „juo“ — jis. Paskutinį zodį priseitu rusiszkomis literoms pritin- kiausiai teip rasztyti „ieis“. Tiesa rusiszkoje abecėlėje yra literos, kurios izszreiszkia izs- karto du garsus, kaip „szczia“,

limui tautos gerovės ir jos na- szumo. Nesant perijodisz- kiems izszleidimams, žmonės, pvz., nė žinoti nežino apie pre- kes ant javų, ir ukininkai pri- valo klausyti vien tik prekejų ir parkucezių. Lietuviai yra persitikrinę, kad persekioji- mas izszleistu užrubeziuose maldaknygių, kalendorių ir kitų reikalingų jiems raszų doromi be žinos augszcziuo- sios valdzios, be žinios Kara- liaus; budami teip persitiki- nę, jie kantriai tyli, laukdami, kad czia, va prieis veikiai ži- nia pas musų Vieszpatį, ir tuo- met viskas turės persimainyti. Pergabentos per rubezių kny- gos, neveizint ant jų brangu- mo (pvz. maldų knyga „Alto- rius“ parsiduoda už 2 ir 3 rub- lius kuomet maskoliszkomis literomis izszleistos kasztuoja vos tik 30 kap.) ir ant pavo- jaus, kuris yra sujungtas su pirmimu tų uždraustų knygų, izsziperka kuogreicziausiai, maskoliszki-gi izszleidimai, ku- rinos ir dykai davinėjo, neturi visai praplatinimo.

Toliau bus.

Apasztalų Darbai.

Tąsa.
Kaziukas. Kaip tai V. Jezus yra Dievu ir gyvatos davėju? Senutė. Juk žinai, mano mielas, kad musų Izszganytojas, budamas tik- ru žmogumi, yra teippat ir tikru Die- vu. Per jį yra visi daiktai sutverti: Teip Betliejuje Szvencziausia Ma- rija Motyna, kada auklėjo ant rankų vaikėlį Jėzų, laikė savo Sutvertojį ir V. Dievą. Teippat ir Szvencziausia- me altoriaus Sakramente po regi- mais duonos ir vyno paveiklais garbiname ne tikt Izszganytoji, bet sykiu Sutvertąjį ir Dievą. Jezus su Tėvu ir Dvasia szv. yra vienatinis tikru Dievu.

Tolesnei szv. Petras ilgai dar kal- bėjo, primindamas jiems pranaszys- tes ir izszrodydamas, kad vis ką tik Jezus nuveikė, buvo jau seniai ap- sakyta per pranaszus, jog Jezus Kristus, kurį jie ant smerczio ap- skundė, buvo Messijas, Dievo Sunus, apskelbtas nuo amžių. Dievo ant žemės atsiųstas dėlto, idant žmonės izszganytu.

Ant galų galo, kaip per pirmąjį pamokslą teip lygei ir dabar įkalbi- nėjo juos daryti pakutą ir metavonę idant apsigerbti nuo savo griekų. Ir dėjos, jog vėl daugybė terp tu, kurie klausėsi szv. Petro pamokslu, atsivertė ir tokių buvo apie penkis tukstanczius vyrų apsikrikszijo (ap. darb. perskv. 4.).

Kaip szv. Petras pirmasis apskel- bė Jėzų Kristų ir atvertė daugelį į tikrąjį tikėjimą, teip lygei jis pima- szis terp apasztalų padarė stebuklą V. Dievas to norėjo, idant jis kaipo regimą Bažnyczios galvą but daug- giaus už kitus gerbiamas.

Szv. Petras ir Jonas akyveizdo- je augszcziiausio sueigos.

PIRMAS APASZTALŲ PERSEKIOJIMAS. Pers. IV. 1-22.

Senutė. Kada Petras kalbėjo į su- sirinkusias žmonių mides, atėjo ku- nigai, Bažnyczios perdetėinei Sadeu- jei.

Jie buvo labai įnirtę ant Petro ir Jono už jų į žmonės prakabą: tuo- jaus liepė jus sugauti ir į kalinį įmesti iki rytojaus, nes jau buvo są- briesziki.

Baltrukas. Kas tai? sugrudo į ka- lanį tuos vargzus apasztalus už tai, jog stebuklą padarė ir V. Jezaus mokslą apsakinėjo?

Senutė. Teip, mano brangus su- nel, jie teippat apsiėjo su apaszta- lais, kaip pirmiaus buvo apsiėje su musų Izszganytoju; jie siuto, matyda- mi stebuklus ir atsivertimus.

Ant rytojaus susiėjo perdetėiniai, vyresniejie ir daktarai ant sueigos ant apszarstimo, ką izszpuola padary- ti, Kaipozsius, augszcziiausis kuni- gas irgi atėjo- Szv. Lukozsius mi- navoja Joną vien terpa Anozsiaus su- ni ir kojį ten Alexandrą ir ant galo

priduria, kad ten buvo visa kunigų ailė. Ta augszcziiausioji sneiga vadinos „Synedrijum“ (Sanherin), jam prigule- jo mokymas tiesų ir užveizdėjimas svarbesnių veikalų kaip dvasiszku teip ir svietiszku, bet tą pastarąją valdzia romėnai jiems buvo paveržę ir sav pasavine, religijos dalykus jie galejo sau apszarstyti ir sprensti kaip tinkamai: ir teip jie neretai ap- sudydavo pagalios ir ant smerczio, kaip tai atsitiko su szv. Steponu.

Prie sinedrių priklausė žemesniejie sinedrijei arba tribunalai, kurie buvo izszkaidyti po įvairius Palestinos miestus. Ant galo buvo teip vadi- nami „sudai“ apszarstimui mažozčių paskirti; o buvo jų dar po kelius po didesnius miestus.

Kaziukas. Ar Kaipozsius buvo tas pats, kur V. Jėzų paniekino ir ap- skundė?

Senutė. Teip yra, buvo tas pats, jis szetoniszskai neužkenzo Izszgany- toją, jis tikėjo, kad Jėzui mirus, izsznyks ir jo vardas ir nebus nei girdėti apie jo mokslą, todėl ir jis szlo matydamas, kad jo pasiuntinei skelbia tolesnei jo mokslą, daro ste- bukltas ir kasdieną įgyja naujus pa- sekėjus.

Barbė. Tiesą pasakius — jis ne- bereikalo szėlijos: asztuoni tukst- ancziai žmonių priemė Kristaus mokslą izszgirdus tik du pamokslu.

Petrukas. O tie asztuoni tukst- ancziai beabejonės vėl naujus pasekėjus įgyjo.

Senutė. Žinoma, dėlto kad pir- miejie krikzcziionis buvo uolybės pilni ir visi Dvasios szv. pripildyti, darbovais sykiu su apasztalais szv. tikėjimo praplatinime.

Teippat ir mums pridera elgties, neapleisti nei vienos aplinkybės, da- ryti gerai tiems, kurie terp mums gyvena, szelpiti musų kunigus trisa- vime apie izszganytą dusių, tik ant nelaimės mažas terandas skaitlius musų gadynėje krikzcziionių, kurie atsižymėtu uolumu ir troszkimu Die- vo karalystę ant žemės platinti, bet daugybė priviso, kurie veikiaus stei- gias įvesti sztono sėklą.

Bažnyczios neprieteliai susirinkę, liepė atvesti szv. Petrą ir Joną, o pa- sivadine juodu tarpe savęs, užklaue- se:

„Kokia galybe ir kieno vardu izsz- gydė tą luoszą nuo prigimimo žmo- gų?“

Jonukas. Niekszai! kaip jie drįso anuodvieju klausiti?

Senutė. (juokdamos) Teip yra; mat, visados nedoriejie yra be gėdos kaip tai dedasi ir szzendien.

Szv. Petras, dvasios szv. įkvėptas, atsakė:

„Giminių kunigaikszcziai ir vyres- niejie klausykite! jei jus sudyjate nž gerudėjystę luoszam suteiktąją, težinote jus visi, jog vardan musų Izszganytojo Jezaus Kristaus Naza- riecizio, kurį jus nukryziavojote, o kurį Dievas izs numirusių prikėlė. Sztai yra akmuo, kurs liko atmettas nuo jusų pamatojanczių, o kurs yra kertiniu pamatu. Ir nėra nei viena- me kitame izszganyto, nes nėra nei vieno kito vardo duoto apart Jo pa- dangės, kuriame mes galėtume bu- ti izszganytais, Jezus Kristus, musų Izszganytojas ir Vieszpats, tai yra pa- matas ir apkepurejimas visų musų darbų.

Antukas. Ką tai reiszkia, Jezus Kristus yra akmuo, kurs stoji ker- tiniu pamatu?

Senutė. Reiszkia, jog V. Jezus vienija ir glaudžia žydus ir pagonis į vieną Bažnyczios budinką, lygei kaip kad Kristus — akmuo vienija abidvi sienos kertis.

Vyriausiejie kunigai ir Farizėjai ma- tydami drąsą ir ramtybę Petro ir Jono, o stebėdamas juodvieju izszkalbai tei- ravo ir apie kilmę. Todėl juojaus dar nusistebėjo izszgirdę, kad apasz- talai tai buvo prascziokėliai ir bemok- slo žmonės, kad tai tie patys žvejai, kurie sekė Kristų.

Užtaigi matydami stovintį žmogų, kurį Petras ir Jonas izszgydė, izs sy- kio nesumanė ką veikti ir ką sakyti, nes akyveizdoje regimo stebuklo ne- galejo nieko prieszingo sakyti. Lie- pė tikt praszalinti izszsueigos, o pa- tys emę terp savės sznekėties, ką izszpultu padaryti, sakė vienas an- ram: „ką darysime su tais žmonėmis. Stebuklas, kurs dėjos yra pasklydęs tarp Jeruzolymos gyventojų ir tam nieks negali priesztarauti?“

Jonukas. Kaip tai? Drįso jį pripa- žinti!

Senutė. Sunku, turėjo. Žmogus,

kurs izs prigimimo buvo luoszas, sto- vėjo visų akyveizdoje sveikas. To- dėl susirinkę, teip tarė: „idant gar- sas apie tą stebuklą daugiau nesi- platintu, įsakysime jiems ant toles- nei daugiaus nebesznėkti vardan Jezaus.

Onytė. Juk patys pripažino, kad luoszas likosi izszgydytas. O jeigu pripažino stebuklą, kurį szv. Petras ir Jonas padarė, kaip galejo priesz- ties ir neįtikėti į galybę anprigimti- nio Jezaus vardo?

Toliaus bus.

Atsakymas p. Olszevskiui.

Tamstos seniausias darbinin- kas ponas Aleksandraviczė praėinanczius žmonės pro Tam- stos namus užkabina: tyczioja- si, szvilpia, kaukia ir pravar- džioja, įpacz vakarais sėde- dams su kitais talkininkais ant prieangio, kurių mes ne- pažistame; o kas link žmonių vardu ir pravardžių, kurie mums skundziasi, Tamsta dasi- žinosi kitokių keliu, tuotarpu tiek tikt pasakysime, jog tu- rime vieną izsztikimą liudinin- ką, kurs girdėjo kaip minėtas Aleksandraviczė prikalbinėjo kitus darbininkus: „kadą pa- matysite einanti pro szalį „KA- TALIKO“ Redaktorių arba dar- bininkus imkime pasityczioti ir tt.

Atsiszaukimas!

Kas norite, kad jusų pi- niginai neprapultų, siųskite į seną kraują per KATALIKO Rė- dystę; teipgi ir szipkortes ga- lite izs cze siųsti, kam turite vaikszezioti pas agentus ir subagentus, žydelius, kurie su- kemsza ant praszcziusių lai- vų, kadą KATALIKO Rėdystė szipkortes izszperka ant didžio- je miesto nuo paezių Kompa- nių.

Katalikas Publishing Co. 3258 S. Morgan st. CHICAGO, ILL.

„Kataliko“ agentai, kurie turi tiesą rinkti apgarsinimus, prenumeratą nuo skaitytojų, priimi- nėti orderius ant visokių drukoriszkų darbų ir teip toliaus yra szie:

- J. Dykaviczia, 4737 S. Paulina st.
- J. Andriuszis, 898 31 Place.
- J. Ostrauskis, 3058 Throop st
- M. Banievicz, 4502 S. Paulina st.
- A. Vember, 220 Washington st. Waukegan, Illinois.
- A. Jakutis, Westville, Ill.

„Tėvynės Sargas“

Mėnesimis iliustruotas laikrasztis Ketveri metai stovi ant sargybos Lietuvių tautos: szvie- sos, tikybos ir kalbos.

Gaunamas SCRANTONE, PA. kasztuoja tiktai 1 doleris ant metų. Adresas toks: REV. A. KAUPAS, 114 Theodore st. Scranton, Pa.

Didelis izszpardavimas pas STERNA

3431 Halsted st. Szitą sanvaite pigiau- siau prekės. Visoki korsetai verti 50c. parduosiu už 25c. Baisyklų kepsni... 90c. Bruslotai verti \$100 parduosime už... 49c. Marszkinelė... 23 ir 48c. Kas szitą apgarsinimą izszkirpes atnesz, perkant už \$100 gaus pigiaus 10 centų.

